VEDLEGG

DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	26/4416-	15. oktober 2026

Dokument 8:280 S (2025–2026) - Representantforslag om en kjønnsnøytral likestillings- og diskrimineringslov. Uttalelse

Jeg viser til oversendelse 29. september 2026 av representantforslag fra stortingsrepresentantene Simen Velle, Liv Gustavsen, Morgan Langfeldt og Silje Hjemdal om en kjønnsnøytral likestillings- og diskrimineringslov, Dokument 8:280 S (2025–2026). Representantene har fremmet følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å gjøre lov om likestilling og forbud mot diskriminering kjønnsnøytral.

Under følger merknad til forslaget:

Regjeringens overordnede mål for likestillingspolitikken er at flere skal få større frihet og mulighet til å leve det livet de ønsker. Jeg er enig med forslagsstillerne om at politikere må fremme likeverd og sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle. Likestillingspolitikken skal omfatte både kvinner og menn. Derfor oppnevnte regjeringen Mannsutvalget med oppdrag om å vurdere om dagens politikk i tilstrekkelig grad ivaretar gutter og menn. Regjeringen følger nå opp Mannsutvalgets utredning med en melding til Stortinget om gutter og menns likestillingsutfordringer denne høsten. Meldingen gir en bred gjennomgang av gutter og menns likestillingsutfordringer og viser hvordan regjeringen vil møte og møter disse utfordringene.

Forslagsstillerne ønsker at likestillings- og diskrimineringsloven gjøres kjønnsnøytral. Jeg antar at det forslagsstillerne sikter til, er å endre formålsbestemmelsen i loven, der det i § 1 tredje ledd første punktum fremgår følgende: «Loven tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling».

Postadresse: Postboks 8030 Dep 0030 Oslo
Kontoradresse: Einar Gerhardsens plass 2 Telefon* 22 24 90 90
Org no.: 972 417 866

Etter mitt syn bør Stortinget *ikke* endre formålsbestemmelsen.

Å gjøre formålsbestemmelsen kjønnsnøytral vil etter mitt syn gi et feil signal. Likestillingen er ikke i mål for kvinner. Endring av formålsbestemmelsen vil gi et signal om det motsatte og vil være et hinder i arbeidet mot diskriminering og for likestilling. En kjønnsnøytral formålsbestemmelse kan gi mindre insentiv til, og gjøre det vanskeligere å identifisere behov for, tiltak rettet mot kvinner. Likestillingsarbeidet handler ikke bare om lik behandling, men også om å motarbeide systematiske og strukturelle forskjeller mellom kjønnene. Det er disse vedvarende strukturelle ulikhetene som begrunner den særskilte omtalen av kvinners stilling.

Kvinner og menn har allerede det samme vernet mot diskriminering. Det følger av diskrimineringsforbudet i § 6, ikke av formålsbestemmelsen i § 1. Diskriminering av en person fordi vedkommende er mann er ulovlig, på samme måte som for kvinner. Formålsbestemmelsen har ikke et selvstendig materielt innhold, og slik sett er den *rettslige* betydningen av formålsbestemmelsen begrenset.[1]

Jeg vil likevel ikke underspille muligheten for at formålsbestemmelsen *kan* ha betydning ved tolkningen av loven, ved at lovens øvrige bestemmelser forstås og anvendes i lys av § 1. Diskrimineringsnemnda har ved noen få anledninger vist til «kvinners stilling» i § 1 i sine avgjørelser, blant annet i sak 2019/398 og sak 2023/428. I begge sakene viste nemnda til «kvinners stilling» i § 1, men det avgjørende var likevel om vilkårene for lovlig forskjellsbehandling etter § 9 var oppfylt.

Jeg vil samtidig understreke at muligheten for å bruke positiv særbehandling til fordel for menn allerede er på plass i dagens regelverk. At loven særlig skal ta sikte på å bedre kvinners stilling, skal ikke tolkes slik at det begrenser adgangen til positiv særbehandling av menn. Dette går klart frem av lovens forarbeider.[2] Jeg mener blant annet arbeidsgivere kan vurdere å benytte seg av positiv særbehandling i større grad enn i dag, for eksempel i rekruttering til stillinger i barnehager, skoler og i helsevesenet og andre arbeidsplasser der menn er klart underrepresentert. Så lenge vilkårene for positiv særbehandling i § 11 er oppfylt, kan en arbeidsgiver velge å ansette en mann når han vurderes som tilnærmet like godt kvalifisert som en kvinne som har søkt stillingen. Dette vil være en form for såkalt moderat kjønnskvotering og et eksempel på positiv særbehandling.

Regjeringen deler representantenes syn på at likestillingspolitikken skal ta utgangspunkt i dagens situasjon for kvinner og menn. Selv om intensjonen med forslaget synes å være å tydeliggjøre gutter og menns diskrimineringsvern, risikerer man at endringen internasjonalt tolkes som å nedprioritere kvinner og jenters vern. Internasjonalt ser vi at kvinners og jenters rettigheter er under sterkt press. I en slik situasjon mener jeg vi skal være varsomme med endringer som kan tas til inntekt for en forståelse av at likestilling for kvinner og jenter går på bekostning av gutter og menn.

---

[1] Prop. 81 L (2016–2017) punkt 30 s. 310
[2] Prop. 81 L (2016–2017) punkt 8.8.6 side 58 og Prop. 81 L (2016–2017) punkt 30 s. 310

Gutter og menns likestillingsutfordringer må møtes med målrettede tiltak. I den kommende stortingsmeldingen om disse utfordringene drøfter regjeringen situasjonen og peker ut en ny retning for likestillingspolitikken.

Med hilsen

Lubna Jaffery